

**Veld, Vaart
& Vecht**

Afdeling: Hardenberg-Coevorden

Schoolondersteuningsprofiel van:

**C.B.S. Willem Alexander
Dalerpeel**

Januari 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Algemene gegevens
  - 2.1. Contactgegevens
  - 2.2. Onderwijsvisie / schoolconcept
    - 2.2.1. Opbrengst- en handelingsgericht werken
  - 2.3. Kengetallen leerlingpopulatie over huidig schooljaar en de afgelopen 3 jaar
3. Basisondersteuning
  - 3.1. Basiskwaliteit
  - 3.2. Ondersteuningsstructuur
  - 3.3. Planmatig werken
    - 3.3.1. Groepsbesprekingen
    - 3.3.2. Collegiale leerlingconsultatie
    - 3.3.4. Overdrachtsgesprekken
    - 3.3.5. Handelings- en groepsplannen
    - 3.3.6. Excellente leerlingen
    - 3.3.7. Hulp vanuit het samenwerkingsverband
4. Extra ondersteuning
  - 4.1.1. Arrangementen voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte
  - 4.1.2. Ontwikkelingsperspectief (OPP)
5. Grenzen aan onderwijs
  - 5.1. Expertise en draagvlak team
  - 5.2. Gebouw
  - 5.3. Grenzen aan de zorg
6. Conclusies en ambities

1. Inleiding

Dit schoolondersteuningsprofiel geeft aan welk aanbod aan onderwijs, zorg en ondersteuning onze school aan leerlingen kan bieden en wat onze grenzen hierin zijn.

Dit profiel is tot stand gekomen en opgesteld door het team van onze school.

De MR heeft advies gegeven bij de vaststelling van dit profiel. Het bevoegd gezag heeft dit schoolondersteuningsprofiel uiteindelijk vastgesteld voor de komende vier jaar en daarmee is het voor de ouders duidelijk welke ondersteuning op onze school aan de leerlingen beschikbaar wordt gesteld.

Het schoolondersteuningsprofiel wordt betrokken bij het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en het schoolplan van de school.

Het profiel wordt tevens in de schoolgids geplaatst zodat ouders en andere partijen inzicht hebben in de mogelijkheden voor extra ondersteuning op onze school.

2. Algemene gegevens

2.1. Contactgegevens

C.B.S. Willem-Alexander
Oranjestraat 2
7753 TK Dalerpeel
0524-571956
info@waschooldp.nl
www.waschooldp.nl

Directeur: Mevr. S. Katerberg
Intern Begeleider: Mevr. M. Strijker

2.2. Onderwijsvisie / schoolconcept

In het SWV "Rondom de prof. Waterinkschool hebben we de typologie van scholen van Jan Hooiveld als uitgangspunt gekozen voor de beschrijving van het schoolconcept van de scholen in ons SWV. Bij deze typologie van scholen worden globaal vier prototypes onderscheiden: de neo-klassikale school, de geïndividualiseerde school, de gemeenschapsschool en de ontwikkelingsschool. Bij dat onderscheid van schooltypes wordt gelet op:

- i. Het denken van de school over het curriculum: lineair (stap voor stap leren) of concentrisch (leren door herhaalde confrontatie).
- ii. Het denken van de school over de organisatie: de groep als uitgangspunt versus het individu als uitgangspunt.
- iii. Het denken over opvoeding: conformistisch (normen en regels als leidraad) versus non-conformistisch (gericht op individuele ontplooiing en groei).
- iv.

We beschrijven hieronder kort de kenmerken van de neo-klassikale school omdat we in dit type het meest van het onderwijsconcept van C.B.S Willem-Alexander herkennen.

Neo-klassikale scholen zijn gebaseerd op een lineair curriculum en zijn klassikaal georganiseerd. Het standaard aanbod is bepalend en de differentiatie is vooral van het type basisstof – extra stof - verrijkingsstof. Hooiveld noemt dit type school de neo-klassikale school omdat hierin het oorspronkelijke 'leerstofjaarklassensysteem' herkenbaar is, maar tegelijkertijd binnen dit type scholen in Nederland de afgelopen jaren veel afstemming van het onderwijs op individuele verschillen (onderwijsbehoeften) is gerealiseerd. Ook onze school is volop in ontwikkeling gericht op afstemming.

De centrale vragen als het om afstemming gaat binnen onze school zijn:

- Wat heeft deze leerling nodig om te profiteren van het onderwijsaanbod in deze klas?
- Wat heeft de leerling nodig om de gestelde onderwijsdoelen te halen?

In het schema hieronder is met een kruisje aangegeven op welke onderdelen ons schoolteam de afgelopen jaren mede vanuit deze vraagstelling de grenzen van het systeem heeft 'opgerekt.'

Onderwerp	> 10%	> 50%	> 80%
Scherp en tijdig gebruik maken van data-feedback: Opbrengstgericht werken			x
Preventieve en contextgerichte aanpak van pedagogisch klimaat			x
Bewustzijn van onderwijsbehoeften en beter / tijdiger observeren			x
Leerlingen betrekken bij het feit dat iedereen anders is en bij helpen van elkaar			x
Vergroten van mogelijkheden van leerkrachten tot didactische differentiatie en klassenmanagement (werken met groepsplannen)			x
Vergroten van teamleren		x	
Rugzakgeldten specifiek inzetten voor zorgleerlingen i.p.v. algemene voorzieningen zoals kleinere groep of assistentie		x	
Externe experts meer bij je school betrekken (schoolmaatschappelijk werk integreren, schoolspecifieke aanpak zorgteam e.d.)			x
Aandacht voor de kwaliteit van handelingsplanning en handelingsgericht werken.			x
Verwijzing binnen de school: plusklas , hulpklas van grote kwaliteit			x
Ambulante begeleiding clusteren, afstemmen op aard van de school en interne organisatie		x	
Verbeteren van extra aanbod en activiteiten voor meerbegaafden			x
Taal- en leesexperts, gedragsdeskundigen in het team inbouwen	x		
Invoeren tweede leerwegen, werken met individuele ontwikkelingsperspectieven.			x

2.2.1. Opbrengstgericht werken en handelingsgericht werken

Binnen de VPCBO is afgesproken dat “opbrengstgericht werken” en “handelingsgericht werken” de komende periode richtinggevend zal zijn voor de ontwikkelingen in ons onderwijs. Het team van de Willem Alexander ondersteunt dat van harte en ambieert “opbrengstgericht werken” om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van de kinderen, daardoor passend onderwijs te kunnen verzorgen, en ook goede opbrengsten met het geboden onderwijs te bewerkstelligen. Bij handelingsgericht werken staat de begeleidingsvraag centraal: wat heeft dit kind in deze situatie op dit moment nodig om zich optimaal verder te ontwikkelen? Wij vatten dit op als een directe vraag aan de leerkracht waarop zij (soms met directe betrokkenheid en inzet van de ouders) een antwoord moet geven. De hulpvraag van een kind kan ook hulpvragen bij de leraar oproepen: om zijn handelingsrepertoire te vergroten, doet de leraar indien nodig een beroep op de collega's, de interne en de externe begeleiders van de school. Ook de leraar ontwikkelt zich en zelfs de school ontwikkelt zich bij deze aanpak. Grenzen van de begeleiding in de school zijn in onze visie reëel, maar ook altijd tijdelijk en verlegbaar. Elk kind is een uitdaging!

In het document ‘kwaliteitszorg opbrengst- en handelingsgericht werken’ wordt beschreven op welke wijze opbrengstgericht werken wordt gerealiseerd op C.B.S Willem-Alexander.

2.3. Kengetallen leerlingpopulatie over huidig schooljaar en de afgelopen 3 jaar

Onze school is een Christelijke School en de enige school in Dalerpeel. De kinderen die de school bezoeken komen voornamelijk uit Dalerpeel en Nieuwe Krim. De school telt ruim 80 leerlingen, die over 8 leerjaren en vier combinatiegroepen verdeeld zijn.

Ons schoolgebouw is onderdeel van de Multifunctionele Accommodatie “Het Spectrum”. De naam geeft al aan dat de accommodatie multifunctioneel is en dat er door meerdere groeperingen gebruik van wordt gemaakt: peuterspeelzaal 't Hummelhoes, stichting Welzijn 2000 en dorps huis De Breiberg. De sportzaal in het gebouw wordt door het dorps huis beheerd.

Telgegevens laatste teldatum

Telgegevens laatste teldatum

Teldatum: 1 okt. 2015

Totaal aantal leerlingen: 85

Leerlingen met een gewicht 0.30: 1

Leerlingen gewicht 1.20: 3

Schooljaar	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012
Aantal zittenblijvers ¹		1			
Verwijzingen sbo				1	
Verwijzingen cl 1					
Verwijzingen cl 2					
Verwijzingen cl 3					
Verwijzingen cl 4					

Bijlage: Aanvulling op kengetallen t.b.v. het SWV

Inventarisatie leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.

Peiling november 2014

Ingevuld door IB-er

	Gp 1	Gp 2	Gp 3	Gp 4	Gp 5	Gp 6	Gp 7	Gp 8	Totaal
Aantal leerlingen	6	16	13	13	8	8	11	10	85
Geïndiceerd:									
Cluster 1									
Cluster 2		1							
Cluster 3			1						
Cluster 4									
Afstemmings- beschikking									
Niet geïndiceerd, maar met individueel ontwikkelingsperspectief i.v.m.:									
leervordering							1		
gedrag									
anders									
Expertise:									

---

¹ Inclusief de zittenblijvers in de kleutergroepen

3. Basisondersteuning

De intern begeleider (IB'er) coördineert de extra begeleiding voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften door toezicht te houden op het functioneren van het leerlingvolgsysteem, het leerlingenoverleg, het groepsoverleg en de extra ondersteuning voor leerlingen. De RT-werkzaamheden worden in de groepen uitgevoerd door de groepsleerkracht. Hierbij maken wij gebruik van een stagiaire onderwijsassistent. De extra ondersteuning is duidelijk gestructureerd en er vindt regelmatig overleg plaats tussen de intern begeleider en de groepsleerkrachten. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zijn op C.B.S 'Willem Alexander' een teamverantwoordelijkheid! We werken met SMART-geformuleerde groeps- en handelingsplannen en ontwikkelperspectieven waarin we onze streefdoelen formuleren. De extra ondersteuning wordt zoveel mogelijk in de groep gegeven. De groeps- en handelingsplannen worden minimaal vier keer per jaar geëvalueerd en de ontwikkelperspectieven worden minimaal twee keer per jaar geëvalueerd om na te gaan of de leerling voldoende van de extra ondersteuning heeft geprofiteerd en of het aanbod nog passend is. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften worden minimaal vier keer per jaar door de groepsleerkracht besproken met de IB'er tijdens de groepsbesprekingen of tijdens de collegiale leerlingconsultaties. Gesprekken met ouders worden structureel ingezet. Incidenteel vindt er gedurende een bepaalde periode elke 6 weken gesprekken met ouders, leerkracht en intern begeleider plaats. Ouders zijn op de Willem-Alexander samenwerkingspartners. Er is wekelijks zorgoverleg mogelijk tussen de IB'er en de directeur.

Voor de beschrijving van de 'basisondersteuning' in onze school maken we onderscheid tussen basiskwaliteit, ondersteuningsstructuur en planmatig werken.

3.1. Basiskwaliteit

De scholen van de VPCBO Coevorden hanteren de volgende standaarden voor basisondersteuning:

- Verschillen tussen leerlingen zijn uitgangspunt voor de leerlingbegeleiding.
- Leerlingondersteuning richt zich op alle kinderen van de groep.
- Leerlingondersteuning is pro-actief: zo vroeg mogelijk en preventief.
- Extra ondersteuning wordt zoveel mogelijk gegeven in de groep.
- In alle groepen worden de kinderen getoetst met methodeonafhankelijke toetsen.
- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens (opbrengsten) bepaalt de school de aard en de omvang van de ondersteuning en begeleiding van de leerlingen.
- In alle groepen wordt gewerkt met groepsplannen voor taal/lezen en rekenen.
- Groeps- en handelingsplannen worden opgesteld volgens een vast format.
- Groepsbesprekingen vinden vier keer per jaar plaats door de interne begeleider en de groepsleerkracht.
- Leerlingbesprekingen vinden plaats tijdens het team- of bouwoverleg, volgens de incidentmethode.
- Voor interne begeleiding wordt formatie gereserveerd.
- De school beschikt over criteria om te bepalen wanneer een kind extra ondersteuning nodig heeft, of op een eigen leerlijn moet worden geplaatst.
- De school hanteert criteria voor toelating.
- De school bepaalt voor elke leerling of er sprake is van extra ondersteuningsbehoeften.
- De school hanteert procedures voor in-, door- en uitstroom van leerlingen.
- De school beschikt over criteria voor het verwijzen van een leerling.
- De schoolleider en de interne begeleider voeren op vooraf afgesproken tijdstippen overleg over het functioneren en de kwaliteit van de leerlingenondersteuning.
- De rol van de interne begeleider is primair gericht op ondersteuning van de leerkrachten.
- De ondersteunings- en begeleidingsbehoefte van de leerkracht (persoonlijke ontwikkeling) wordt gekoppeld aan de onderwijsbehoefte van de leerling.
- Ouders worden op de hoogte gesteld wanneer hun kind een handelingsplan krijgt.

- Ouders worden betrokken bij de extra begeleiding en ondersteuning van hun kind.

C.B.S. Willem-Alexander besteedt veel aandacht aan de (extra) ondersteuning en begeleiding van de leerlingen. De ontwikkeling van de leerlingen wordt gevolgd met behulp van Cito-toetsen (cognitief) en ZIEN (sociaal-emotioneel). De ondersteuning richt zich op het inspelen op de onderwijsbehoeften van het kind, ter voorkoming, het wegwerken of het verkleinen van onderwijsachterstanden (leerprestaties) en het verbeteren van de sociaal-emotionele ontwikkeling. De opbrengsten beschouwen we als indicatief. Het totaalbeeld van de leerling bepaalt de onderwijsbehoefte van de leerling. Een paar jaar geleden zijn we overgegaan op handelingsgericht werken. Er wordt gewerkt met groepsplannen waarbinnen leerlingen waar mogelijk worden geclusterd. Binnen de groepsplannen houden we oog voor het individuele kind. Wat ons betreft richt de zorg zich op meerdere typen leerlingen. Leerlingen die opvallen vanwege leervorderingen, werkhouding, gedrag of de sociale of emotionele ontwikkeling vallen bij ons onder 'leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften' en worden besproken tijdens de groeps- en leerlingbespreking. Dit kunnen zowel leerlingen zijn die zorg behoeven aan de 'onderkant' als aan de 'bovenkant'. Voor een specificatie van het groepsplan, handelingsplan en ontwikkelperspectief verwijzen wij naar het document 'kwaliteitszorg OGW en HGW'.

Onze school heeft een aantal principes vastgesteld voor kwalitatief goed onderwijs. Ten aanzien van ons onderwijs (effectief onderwijs) zoeken we naar een goede balans tussen de aandacht voor de sociaal/emotionele en de cognitieve ontwikkeling van de kinderen. Hierbij zijn de volgende aspecten van belang:

1. De leertijd wordt effectief besteed.
  2. Het leren van de leerlingen staat centraal.
  3. De leerkrachten hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en laten dat merken.
  4. Leerlingen die dat nodig hebben, krijgen extra aandacht en uitdaging.
  5. Er wordt gewerkt met groepsplannen waarbij leerlingen worden geclusterd naar instructie gevoelige leerlingen, instructie afhankelijke leerlingen en instructie onafhankelijke leerlingen (zie ook document 'kwaliteitszorg OGW en HGW').
  6. De leraren passen hun onderwijs aan gelet op de kwaliteiten van een kind, een groepje of de groep als geheel, met aandacht voor zowel leerlingen aan de 'onderkant' en 'bovenkant'.
  7. De leraren werken opbrengstgericht (vanuit heldere doelstellingen).
  8. De leraren verzorgen de instructie volgens het directe instructiemodel.
  9. Leerkrachten zorgen voor een ordelijk en gestructureerd klimaat dat geschikt is voor leren en onderwijzen.
  10. De communicatie (interactie) tussen de leerkracht en de leerlingen en de leerlingen onderling verloopt geordend.
  11. Het belang van de (bege-)leidende en sturende rol van de leerkracht wordt onderkend.
  12. De leraren stimuleren en organiseren het werken met (behulp van) ICT-middelen.
- De zorg en begeleiding is een onderdeel van het handelen van de leraren

Preventieve en licht curatieve interventies

De scholen in ons SWV rekenen de volgende maatregelen t.b.v. afstemming tot basisondersteuning:

- a. De maatregelen t.b.v. leerlingen met dyslexie zoals beschreven in het protocol dyslexie
- b. De maatregelen t.b.v. leerlingen die "meerbegaafd" zijn en de signalering van hoogbegaafde leerlingen zoals beschreven in het protocol hoogbegaafdheid.
- c. De aanpak en het voorkomen van gedragsproblemen.

3.2. Ondersteuningsstructuur

We streven ernaar, dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen moet het onderwijsleerproces zo ingericht

worden, dat dit ook mogelijk is. In de eerste plaats moeten de leraren daarom de leerlingen goed kennen (wat zijn de leerlingkenmerken? Wat zijn de onderwijsbehoeften?). Daarna moeten de leerlingen goed gevolgd worden: hoe verloopt het ontwikkelproces? Daar waar nodig volgt ondersteuning en begeleiding. Deze ondersteuning begeleiding kan gericht zijn op leerlingen die wat minder kunnen, maar ook op leerlingen die wat meer kunnen. Om het ontwikkelproces te volgen, hanteren we CITO en ZIEN, welke we registreren in Parnassys. De toetskalender geeft aan wanneer de toetsen van het volgsysteem worden afgenomen. Leerlingen met een IV- of V-score, leerlingen die sterk terugvallen en leerlingen met een hoge I-score komen in aanmerking voor extra ondersteuning, begeleiding en/of verrijking. De centrale figuur bij extra ondersteuning en begeleiding is de leerkracht. De IB-er heeft een ondersteunende en coördinerende taak. Onze werkwijze hierbij is:

1. De leraren kennen de leerlingen.
2. De leraren signaleren vroegtijdig welke leerlingen speciale begeleiding nodig hebben.
3. Ouders worden betrokken bij de (extra) begeleiding voor hun kind.
4. Externe partners worden –indien noodzakelijk- betrokken bij de begeleiding van leerlingen.
5. De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
6. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard, de begeleiding en de onderwijsbehoefte van zorgleerlingen.
7. De school voert de zorg planmatig uit.
8. De school gaat zorgvuldig de effecten van de zorg na.
9. De interne begeleider coördineert de zorg en de begeleiding.

De ondersteuningsstructuur van C.B.S. Willem-Alexander staat tevens omschreven in het document “kwaliteitszorg opbrengst- en handelingsgericht werken”. Dit document is op school aanwezig.

3.3. Planmatig werken

Op onze school hebben we een samenhangend geheel van gesprekken/overleggen in de jaarcyclus vastliggen, als onderdeel van een verantwoorde zorg aan de leerlingen. Zie hiervoor ook het document ‘kwaliteitszorg opbrengst- en handelingsgericht werken’ en het daarbij behorende document ‘planning HGW 15-16.

3.3.1. Groepsbesprekingen

Tijdens de groepsbesprekingen staan de groepsplannen centraal: hoe lopen de zaken? Welke doelen worden gesteld? Lukt het met de differentiatie? Is het aanbod nog toereikend? Etc. Het doel van de groepsbespreking is dan ook het bespreken en verzamelen van handvaten voor het doelgericht aanpassen en uitvoeren van de groepsplannen met als centrale vraag: *Wat zijn de komende periode, op basis van verzamelde gegevens in het groepsplan en je eigen observaties, aandachtspunten voor de groep?* De leerkrachten bereiden deze besprekingen voor met behulp van het formulier ‘voorbereiding groepsbespreking’ om een effectieve groepsbespreking mogelijk te maken. In de linker kolom staan vragen waarmee de leerkracht voor zichzelf de groepsbespreking kan voorbereiden. Concrete bespreekpunten, die hieruit naar voren komen voor de groepsbespreking, worden in de rechter kolom genoteerd. Tijdens de groepsbespreking worden de opgeschreven bespreekpunten samen met de intern begeleider doorgenomen. Het ingevulde formulier wordt geplaatst in Parnassys, zodat de intern begeleider en eventueel andere leerkrachten de tekst al voor de groepsbespreking kunnen lezen. Er wordt een rooster opgesteld tijdens schooltijden en er wordt vervanging geregeld voor de leerkrachten.

Na de groepsbespreking maakt de intern begeleider een algemeen verslag van de groepsbesprekingen op groepsniveau. De leerkrachten zorgen voor verslaglegging op

leerlingniveau in Parnassys (leerlingbespreking), controleren de gemaakte afspraken en stellen de groepsplannen bij. De groepsbesprekingen vinden vier keer per jaar plaats. Indien nodig worden er handelingsplannen gemaakt door de leerkracht, waarbij de intern begeleider kan ondersteunen.

Zie ook het document 'kwaliteitszorg opbrengst- en handelingsgericht werken'.

3.3.2. Collegiale leerlingconsultatie

Leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag kunnen later ook tijdens de collegiale leerlingconsultatie aan de orde komen. De collegiale leerlingconsultatie is een leerlingbespreking van een groepsleerkracht met het team. De intern begeleider begeleidt als voorzitter de leerlingconsultatie. Onderwerp van gesprek zijn de zorgen die de leerkracht zich als professional maakt over een leerling in de onderwijsleersituatie. Het is een professioneel gesprek waarin de leerkracht wordt opgeroepen te reflecteren op eigen handelen.

Er is immers sprake van een professioneel vraagstuk omdat de leerkracht niet terug kan vallen op geëigende routines. Voor het oplossen van een zorgvraag kan men soms gebruik maken van bekende aanpakken. Soms is er echter veel creativiteit voor nodig om te komen tot een aangepaste onderwijsleersituatie, waarbij de leerling in de gelegenheid gesteld wordt om de beoogde doelen te realiseren. Ook komt het voor dat de doelen moeten worden aangepast. Daarnaast kan men in bepaalde gevallen concluderen dat de noodzakelijke aanpak niet in de eigen schoolsituatie te realiseren is.

Maar welke conclusie ook getrokken wordt, in alle gevallen neemt de leerkracht een sleutelpositie in. Het is van groot belang dat hij zich zeker voelt bij de voorgestelde oplossing en deze in de praktijk toepast.

De professionele inzet van de intern begeleider bestaat uit het bieden van ondersteuning bij het doordenken van de ontstane problematiek en het zoeken van haalbare oplossingen binnen de school, en dat op een manier dat de leerkracht zich zeker voelt. De intern begeleider zal het ingebrachte probleem daarbij niet als leerlinggebonden opvatten, maar als professioneel werkprobleem.

Leerkrachten kunnen leerlingen aanmelden voor de collegiale leerlingconsultatie met behulp van het aanmeldformulier. Een week voor de collegiale leerlingconsultatie worden de aanmeldformulieren door de intern begeleider verspreid onder de teamleden. Het stappenplan beschrijft de werkwijze van de leerlingconsultatie en de verslaglegging wordt weergegeven in het daarvoor bestemde formulier. Zie bijlagen voor genoemde formulieren.

3.3.3. Overdrachtsgesprekken

De overdrachtsgesprekken vinden op C.B.S Willem-Alexander op een dag in de laatste week van de zomervakantie plaats. Het groepsoverzicht is hierbij het uitgangspunt. Zo kunnen de groeps- en handelingsplannen meteen vanaf de start van het schooljaar gebruikt worden. De directeur maakt een schema voor de overdrachtsgesprekken. Op aanvraag kan de intern begeleider aanwezig zijn bij de gesprekken voor verduidelijking.

3.3.4. Groepsplan, handelingsplan en ontwikkelperspectief

In het document 'kwaliteitszorg opbrengst- en handelingsgericht werken' wordt beschreven op welke wijze we op C.B.S Willem-Alexander werken met groepsplannen, handelingsplannen en ontwikkelperspectieven.

De groepsplannen, handelingsplannen en ontwikkelperspectieven zijn te vinden in Parnassys en in de groepsmap.

De groepsplannen worden geëvalueerd door de leerkracht en besproken tijdens de groepsbespreking. Handelingsplannen worden geëvalueerd met de intern begeleider en ouders. Voor de zomervakantie worden alle plannen afgerond en/of geactualiseerd door de

leerkracht en intern begeleider. De leerkracht van het volgende schooljaar kan vanaf week 1 beginnen met de uitvoering van het nieuwe plan.

De inhoud van de handelingsplannen en ontwikkelperspectieven van individuele leerlingen wordt besproken met de ouders. Ook worden ze besproken met de betreffende leerling. Leerlingen weten dan waarom tot extra begeleiding wordt overgegaan en er kunnen samen doelen worden benoemd. De leerlingen zijn hiermee mede-eigenaar van de begeleiding geworden.

In schooljaar 2010-2011 zijn we gestart met het gebruik van groepsplannen uit de 1-zorgroute bij het onderdeel spelling. In schooljaar 2012-2013 is dit uitgebreid naar rekenen en technisch en begrijpend lezen. In schooljaar 2013-2014 wordt scholing gevolgd vanuit de IJsselgroep en worden de groepsplannen verder uitgediept. In schooljaar 2014-2015 is gestart met het werken met schoolnormen. De schoolnormen voor technisch lezen en taal voor kleuters zijn vastgesteld. Per half jaar worden de schoolnormen uitgebreid met een vakgebied. In schooljaar 2015-2016 zijn de schoolnormen (streefdoelen) voor de komende vier jaar vastgesteld voor de tussen- en eindopbrengsten. Aan de hand van deze streefdoelen en de evaluatie van opbrengsten uit de laatste toetsronde, stelt het team elk half jaar groepsdoelen. Hierbij wordt de populatie leerlingen meegenomen. Het is dus mogelijk dat het team bewust een groepsdoel boven of onder het gestelde streefdoel van de school stelt.

3.3.5 Excellente leerlingen

De leraren stemmen het onderwijs in de groepen ook af op meer- en hoogbegaafde leerlingen middels een compacten en verrijken programma. Voordat een leerling volgens compacten en verrijken gaat werken, wordt de leerling en de route voor compacten en verrijken door de leerkracht besproken met de intern begeleider. Ouders worden op de hoogte gesteld van de gemaakte afspraken. In het groepsplan staat vermeld wat deze kinderen als verrijking, verdieping of verbreding aangeboden krijgen. Daarbij gaat het niet zozeer om 'meer van hetzelfde', als wel om stof met een (uitdagende) meerwaarde voor deze kinderen. Tevens wordt in het groepsplan vermeld op welke momenten en door wie deze leerlingen instructie en begeleiding krijgen voor het verrijkingswerk. Voor leerlingen die onvoldoende profiteren van dit extra aanbod in het groepsplan wordt een eigen leerlijn geschreven. We gebruiken het "SIDI - 3 protocol" voor de signalering en diagnosticering van de (hoog)begaafde leerlingen. Sinds schooljaar 2012 wordt er gewerkt met de plusklas (Manifesto) voor groep 5/6 en 7/8. Dit is een aparte klas voor hoogbegaafde leerlingen. Deze leerlingen worden geselecteerd door de school en de werkgroep 'Plusklas'. Leerlingen uit groep 5 t/m 8 van de tien scholen van de VPCBO kunnen hieraan deelnemen. Deze leerlingen krijgen één keer per week één morgen onderwijs en begeleiding afgestemd op hun onderwijsbehoeften en ontwikkelpunten.

3.3.6. Hulp vanuit het Samenwerkingsverband

Wanneer de direct voor de school beschikbare middelen niet tot het gewenste resultaat leiden, of wanneer advies nodig is vanuit een buitenschools perspectief, dan kan door de school en/of de ouders consultatie gevraagd worden aan het CAT. De IB-er is daarbij de schakel tussen de school en de buitenschoolse hulpverlening, door handelingsgerichte vragen voor te leggen aan het CAT. Wanneer een school niet meer in staat is om afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren, kan zij een beschikking voor SBO aanvragen bij het CAT. Na de invoering van passend onderwijs zal ook het traject naar het so-cluster 3 en 4 via het CAT verlopen. Het CAT beslist en adviseert transparant volgens de principes van handelingsgerichte diagnostiek.

4. Extra ondersteuning

We onderscheiden de volgende vijf zorgniveaus:

	5 niveaus van zorg	1 - zorgroute
Basiszorg	Niveau 1: Algemene preventieve zorg in de groep Niveau 2: Extra zorg in de groep	Cyclus: Handelingsgericht werken door de leerkracht Groepsbespreking Groepsplan
	Niveau 3: Speciale zorg in overleg met de IB-er Niveau 4a: Speciale zorg in overleg met een externe begeleider (advies)	Leerlingbespreking Individueel handelingsplan Ontwikkelingsperspectief
Breedtezorg	Niveau 4b: Speciale zorg in het IB - overleg met extra ondersteuning	Extern handelen: Handelingsgerichte diagnose en/ of begeleiding
Dieptezorg	Niveau 5: Verwijzing SBO of SO	Verwijzing

In het algemeen hebben we in ons SWV alle leerlingen met een individueel ontwikkelingsprofiel aangemerkt als leerlingen die op extra-ondersteuning zijn aangewezen. Voor de toewijzing van extra-ondersteuning vanuit het SWV werkt een werkgroep aan een procedure die- uitgaande van de onderwijsbehoeften van de betreffende leerling- er op gericht is maatwerk per school te leveren. Voor invoering van passend onderwijs zal hierover besluitvorming plaatsvinden.

Leerlingen die daarvoor in aanmerking komen, kan de school aanmelden voor een Sova-training die vanuit MWC (Maatschappelijk Werk Coevorden) wordt georganiseerd.

4.1. Arrangements voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte

In het algemeen zijn in ons SWV alle leerlingen met een individueel ontwikkelingsprofiel aangemerkt als leerlingen die op extra ondersteuning zijn aangewezen. In het bovenstaande schema vallen deze kinderen onder de breedtezorg - niveau 4b.

Mocht dat wel zo zijn, dan staat de te volgen procedure hieronder (globaal, niet strikt gevolgd voor elke leerling met een specifieke onderwijsbehoefte):

- A. Signalering van afwijkend gedrag / vorderingen bij de leerling door de leerkracht.
- B. Eventueel observatie door de IB-er, orthopedagoog of externe deskundige.
- C. Analyse van de gegevens door de leerkracht en de IB-er.
- D. Ouders worden ingelicht.
- E. Eventueel onderzoek door een orthopedagoog / psycholoog.
- F. Vaststellen van de begeleidingsvraag van het kind .
- G. In nauw overleg met de ouders wordt de specifieke begeleiding vastgesteld (handelingsplan / ontwikkelperspectief)
- H. Periodiek evalueren en bijstellen.

4.1.1. Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Leerlingen met een structureel afwijkend onderwijsprogramma voor één of meer basisvakken leidend tot een lager eindniveau, krijgen een expliciet vastgelegde leerlijn, ook wel ontwikkelperspectief. Een ontwikkelingsperspectief is verplicht voor alle leerlingen die extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband krijgen. Binnen zes weken na inschrijving van een leerling, die extra ondersteuning uit het samenwerkingsverband krijgt, moet de school het OPP vaststellen. Daarnaast zijn er ook leerlingen die binnen de basisondersteuning vallen, maar voor wie een OPP nodig, maar dus niet verplicht, is. Als school hebben wij de vrije keuze om binnen de basisondersteuning toch voor enkele

kinderen een OPP op te stellen als dat gezien de leer- en of gedragsontwikkeling wenselijk is. De verplichting om een handelingsplan op te stellen komt door het OPP te vervallen. C.B.S Willem-Alexander stelt binnen de basisondersteuning een OPP op voor leerlingen die voor één of meerdere vakgebieden op hun eigen niveau op de leerlijn werken. Bijvoorbeeld voor een leerling met een leerachterstand van minimaal één jaar op één of meerdere kernvakken. Of een leerling waarvan verwacht wordt dat hij maximaal het eindniveau van groep 6 of 7 zal halen of zal uitstromen naar Praktijkonderwijs- VMBO met LWOO. Bij voorkeur wordt een OPP niet eerder opgesteld dan groep 6. Een OPP kan wel eerder opgesteld worden, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een doublure of wanneer dit om andere redenen wenselijk is. Bij het opstellen van het OPP wordt nagegaan hoe de aansluiting met het groepsplan zoveel mogelijk kan blijven plaatsvinden.

Een OPP bestaat uit drie onderdelen:

1. Het ontwikkelingsdeel; de factoren die de ontwikkeling en het leren belemmeren en bevorderen, de leerontwikkeling op basis van de behaalde toetsresultaten, de verwachte uitstroombestemming van de leerling, de geplande vaardigheidsgroei en inhoudelijke (tussen)doelen worden beschreven.
2. Het planningsdeel; het geplande uitstroomniveau per leergebied wordt beschreven evenals het aanbod en de te bieden ondersteuning en begeleiding om de gestelde doelen te bereiken.
3. Het evaluatiedeel; beschreven aan de hand van de behaalde vaardigheidsscores.

In het groepsplan wordt een vermelding gemaakt van het HP die gekoppeld is aan het ontwikkelingsperspectief.

Voordat het OPP wordt opgesteld is het mogelijk dat er bij de leerling een intelligentieonderzoek wordt afgenomen, waarbij toestemming van de ouders is gevraagd. De ouders worden op de hoogte gebracht van het OPP. Er zijn minimaal twee keer per jaar (in februari en juni) gesprekken met de ouders over de vorderingen en aanpassingen van het OPP. In de praktijk blijkt dat met ouders van leerlingen met een OPP minimaal vier keer per jaar een voortgangsgesprek wordt gehouden met leerkracht en intern begeleider.

In het document 'kwaliteitszorg opbrengst- en handelingsgericht werken' wordt verder beschreven op welke wijze C.B.S Willem-Alexander werkt met ontwikkelingsperspectieven.

Het overzicht hieronder geeft de aandachtspunten van het team bij onze extra ondersteuning weer:

A. Aard van de extra onderwijsbehoefte of aard van de beperking.	- Cluster 1, 2,3 en 4 leerlingen.
B. Wijze waarop het team betrokken is bij keuze voor een arrangement.	- Besprekingen met IB-er en AB-er – leerkracht. - Voorlichting door externen - soms het team. - Werken met handelingsplannen - leerkracht en team. - Groepsbespreking – leerkracht en IB'er - Leerlingbespreking – team
C. Betrokkenheid ouders	- Regelmatig gesprekken met de ouders van de leerlingen die extra begeleiding of ondersteuning krijgen. Begin-, tussen- en eindevaluatie. - Minimaal twee keer per jaar OPP gesprekken met ouders. In de praktijk blijkt dit vier keer per jaar te zijn. - Gesprekken met ouders structureel inplannen.
D. Eigenaarschap leerlingen	- Leerlingen betrekken bij eigen ontwikkeling

	<ul style="list-style-type: none"> - Portfolio leren – thematisch werken - De leerkracht als coach, - Het voeren van kindgesprekken. - Vanaf groep 4 zijn leerlingen aanwezig bij portfoliogesprekken (februari / juni) - Leerlingen met een OPP/HP zijn (naar inschatting) aanwezig bij gesprekken.
E. Deskundigheid team	<ul style="list-style-type: none"> - Netwerken SWV en VPCBO. - Ambulante begeleiding - Handelingsgericht werken - Diverse nascholingscursussen (te vinden in schooljaarplannen).
F. Aandacht en tijd (“extra handen in de klas”)	<ul style="list-style-type: none"> - Onderwijsassistentie - Stagiaires - Ambulant begeleider - Vrijwilligers
G. Voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse extra leermiddelen waaronder Kurzweil (dyslexie), time-timer en kleurenklok, steunkaarten (bv. Spelling of Meichenbaum), José Schraven, Ambrasoft, koptelefoon, Levelboxen 1-8, Boxen ‘MSV’.
H. Gebouw	<ul style="list-style-type: none"> - Aparte ruimte voor gesprekken - Toiletten voor invaliden
I. Samenwerking met partners	<ul style="list-style-type: none"> - Dorpshuis - Dorpswinkel - Beleeftuin - Expertisecentra - cluster 1 t/m 4 - Kentalis - MWC - Ambulante begeleiding - GGD en GGZ - De Poort - Logopedisch centrum - Yorneo - De Ambelt - School aan zet

5. Grenzen aan het onderwijs

In hoofdstuk 2 is het schoolconcept van de Willem-Alexander beschreven als een neo-klassikale school aan de hand van de typologie van Jan Hooiveld. In de neo-klassikale school is een leerstofverdeling over de onderscheiden leerjaren een basisprincipe.

In hoofdstuk 3 is de ondersteuning beschreven die de school kan bieden voor leerlingen die om de leerdoelen voor hun klas te bereiken, zijn aangewezen op extra instructie en/of begeleiding. Dit geldt ook voor eventueel andere instructie en verwerking. Het accent ligt daarbij vooral op ‘het hoe’. De leerdoelen zelf blijven zoveel mogelijk ongemoeid. De grenzen van het ‘klassikale uitgangspunt’ zijn in onze school weliswaar opgerekt (zie schoolontwikkeling), maar worden in de praktijk van alledag vooral ervaren in de groep als grens aan handen in de klas.

Een belangrijke grens aan de afstemming van het onderwijs is met de verdeling van leerdoelen over de jaarklassen eveneens een gegeven: Leerlingen die de eindtermen van het basisonderwijs niet zullen bereiken zijn aangewezen op speciale maatregelen. Deze

maatregelen hebben niet alleen betrekking op 'het hoe' maar ook op 'het wat' (de leerdoelen).

In hoofdstuk 4 (Extra ondersteuning) is beschreven hoe de school daarin zijn weg zoekt o.a. door het met partners realiseren van speciale arrangementen op basis van een individueel ontwikkelingsperspectief.

5.1. Expertise en draagvlak bij team

Opbrengstgericht werken

Opbrengst gericht werken is het systematisch en doelgericht werken met de beschikbare data om de talenten van kinderen maximaal te benutten door:

- te werken aan doelen, die vastgesteld worden op basis van verzamelde gegevens;
- die gegevens te interpreteren (wat heeft dit kind nodig);
- op basis van die gegevens doelen te stellen (wat is voor dit kind een logische vervolgstap?);
- activiteiten te selecteren op basis van de doelen;
- na de afgesproken periode evalueren en nieuwe doelen stellen.

Opbrengst gericht werken heeft betrekking op meerdere niveaus: schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau. Opbrengstgericht werken is dus werken aan de hand van een cyclus en wordt op C.B.S Willem-Alexander bewerkstelligt door de cyclus van handelingsgericht werken te volgen (zie document 'kwaliteitszorg OGW en HGW').

Handelingsgericht werken

CBS Willem-Alexander werkt volgens de cyclus van Handelingsgericht werken. Het is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften en de basisbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van de kind kenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften het betreffende kind heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast. Handelingsgericht werken kent zeven basisprincipes (zie document 'kwaliteitszorg OGW en HGW').

Gedrag

Door het bieden van structuur en te werken vanuit Rust en Regelmaat, worden gedragsproblemen zoveel mogelijk voorkomen. De leerkrachten voelen zich allemaal verantwoordelijk voor alle kinderen. D.m.v. de methode "Kinderen en hun sociale talenten" en het inzetten van 'Klassekids' wordt gericht aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

Zorgspecialist

Onze IB-er heeft de master SEN opleiding zorgspecialist gevolgd.

Rekenen

Per groep (1/2, 3/4, 5/6, 7/8) heeft een aantal leerkrachten de cursus Met Sprongen Vooruit gevolgd. Dit is een kwaliteitsimpuls voor het rekenonderwijs. De methodiek past goed bij de huidige rekenmethode en wordt in alle groepen toegepast.

Dyslexie:

Leerlingen worden vanaf de kleutergroep gescreend op dyslexie. Wij bieden leerlingen met dyslexie compenserende mogelijkheden, waaronder het gebruik van het computerprogramma Kurzweil. Momenteel werken twee leerlingen uit groep 8 met een dyslexieverklaring met een laptop met Kurzweil.

Zelfstandig werken

C.B.S 'Willem Alexander' werkt aan de uitbreiding van het werken met dag- en weektaken. In de visie van het team is zelfstandig werken een goede mogelijkheid het onderwijs flexibel te organiseren waardoor beter kan worden ingespeeld op de onderwijsbehoefte van de kinderen. Zelfstandig werken past goed bij het door het team gehanteerde directe instructiemodel. In het document 'Willem-Alexander Model' is precies omschreven welke afspraken er op dit terrein op schoolniveau gemaakt zijn.

Coöperatief leren

In het verlengde van zelfstandig werken is in schooljaar 2014-2015 gestart met de invoering van coöperatief leren. Coöperatief leren is een werkwijze waarbij leerlingen gestructureerd in zorgvuldig samengestelde groepen samenwerken bij het leren van leerinhouden of maken van een product. De kinderen zijn verantwoordelijk voor hun eigen leren, maar ook voor het leren van de ander. Ze werken samen om het eigen leren en dat van hun groepsgenoten zo succesvol mogelijk te maken. Een optimale prestatie is alleen te bereiken door de krachten te bundelen. De bijdrage van iedere leerling helpt alle kinderen uit de groep met het bereiken van een sociaal en cognitief doel. Coöperatief leren draagt bij aan onder andere het verbeteren van de prestaties van alle leerlingen, samenwerkingsvaardigheden, onderlinge acceptatie en waardering, meer effectieve leertijd, meer interactie en meer oefenkansen, een goed georganiseerd klassenmanagement, betere aansluiting bij behoeften, mogelijkheden en talenten van leerlingen.

Thematisch werken

De afgelopen twee jaar is intensief gewerkt aan veiligheid, opbrengstgerichtheid en ouderbetrokkenheid op de Willem-Alexander. Er heerst rust op school, de basiszorg staat, ouders zijn samenwerkingspartners van de school, de opbrengsten zijn toegenomen. In schooljaar 2014-2015 zijn we daarom gestart met thematisch werken voor wereldoriëntatie in de groepen 1 t/m 8. Met thematisch werken willen we kinderen de ruimte geven om de eigen talenten en competenties verder te ontwikkelen.

Portfolio-leren

In schooljaar 2015-2016 wordt het portfolio-leren aan thematisch werken gekoppeld. Het portfolio draagt bij aan een kindgerichte leeromgeving. Het kind wordt door een portfolio eigenaar van zijn eigen leerproces en krijgt zelf verantwoordelijkheid voor dit proces. Het portfolio is iets dat een kind voor zichzelf doet, niet wat voor hem gedaan wordt of wat hij voor iemand anders moet doen. Kinderen worden uitgedaagd een selectie van hun werk te maken en hun keuzes te verantwoorden. Ze leren hun eigen ontwikkeling te volgen en voor zichzelf nieuwe doelen te stellen.

Kindgesprekken

In schooljaar 2015-2016 volgen we teamscholing 'kindgesprekken' omdat we als team ons verder willen ontwikkelen richting de eigenaarschap van de leerling en de coachende leerkracht. Kindgesprekken vormen een vast onderdeel binnen ons gesprekkencyclus portfolio en vinden minimaal drie keer per jaar plaats.

Draagvlak passend onderwijs

De manier van werken op C.B.S 'Willem Alexander' is een goede basis voor de invoering van passend onderwijs. Echter, per situatie zal worden bepaald of een leerling met een specifieke onderwijsbehoefte passend kan worden begeleid.

IJKpunten voor het wel of niet begeleiden van kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte zijn:

- a) de groepsgrootte,
- b) de groepssamenstelling,
- c) het aantal kinderen in een groep met een specifieke onderwijs- en begeleidingsbehoefte,
- d) de mate van diversiteit aan kinderen in een groep met een specifieke onderwijsbehoefte, m.n. op het gebied van gedrag (b.v. PDD-NOS, ODD, ADHD),
- e) een evenwichtige verhouding tussen de aandacht die de kinderen met een specifieke onderwijs- en/of begeleidingsbehoefte nodig hebben en de aandacht voor de andere kinderen van de groep,
- f) de actuele en toekomstige kwaliteit van de groepsleerkracht (competentieontwikkeling is grensverleggend),
- g) de kwaliteit van de extra begeleiding, gericht op de praktijk (kwaliteit van de extra leerkracht of onderwijsassistent).

Groepsindeling en inzet van extra handen in de klas (buiten de handen van de aanwezige groepsleerkracht)

Groep	Aantal leerlingen	Extra handen ²	Aantal lesgebonden uren per week
1	6	Onderwijsassistent (LG) AB'er Kentalis Stagiaire Stagiaire O.A 1	2 uren (één middag)
2	16		2 uren 5,5 uur (één dag) 1,75 uur, verspreid 3 dagen
3	13	Stagiaire Pabo 2 (gr.3/4) Stagiaire O.A 1	11 uren (twee dagen)
4	13		5,25 uur, verspreid 3 dagen
5	8	Stagiaire O.A 1	2 uur verspreid 3 dagen
6	8		
7	11	Stagiaire O.A 1	2,4 uur, verspreid 3 dagen
8	10		

5.2. Gebouw

Hieronder wordt aangegeven aan welke voorwaarden het gebouw voldoet in het kader van het inpassen van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte.

x	Rolstoeltoegankelijk
x	Time-out ruimte
x	Extra grote lokalen, gangen
x	Extra kwaliteit speelplein
x	Verzorgingsruimte of ruimte voor fysio- therapie, revalidatie,)
	Omgeving voor sensorische beleving (snoezelen e.d.)
	Ruistruimte
x	Handenarbeidlokaal / atelier / technieklokaal
x	Speel-/gymlokaal
x	Keuken (voor leerlingen)
	Schooltuin
x	IB-ruimte
x	Directie ruimte
x	Invalidetoilet

² Bijvoorbeeld onderwijsass. / remedial teacher / ab-er / stageaire / leerkracht in opleiding / ouder.

5.3. Grenzen aan de zorg

De Willem-Alexanderschool streeft ernaar de zorg voor de leerlingen op een verantwoorde manier gestalte te geven. Er kunnen zich echter situaties voordoen, waarin de grenzen aan de zorg voor kinderen wordt bereikt:

1. Verstoring van rust en veiligheid

Indien een leerling een onderwijs(zorg)behoefte heeft die ernstige gedragsproblemen met zich meebrengt en leidt tot ernstige verstoring van de rust en de veiligheid in de groep, dan is voor de Willem-Alexanderschool de grens bereikt waardoor het niet meer mogelijk is om kwalitatief goed onderwijs aan de gehele groep en aan het desbetreffende kind te bieden.

2. Interferentie tussen behandeling/ verzorging en onderwijs

Indien een leerling een onderwijs(zorg)behoefte heeft die zodanige behandeling/verzorging vraagt dat daardoor zowel de zorg en de behandeling voor de desbetreffende leerling als het onderwijs aan de betreffende leerling onvoldoende tot zijn recht kan komen, dan is voor de Willem-Alexanderschool de grens bereikt waardoor het niet meer mogelijk is kwalitatief goed onderwijs te bieden aan het desbetreffende kind met deze specifieke zorgbehoefte.

3. Verstoring van het leerproces voor andere leerlingen

Indien het onderwijs aan een leerling met specifieke onderwijs(zorg)behoefte een zodanig beslag legt op de tijd en aandacht voor de groepsleerkracht dat daardoor de tijd en aandacht voor de overige (zorg)leerlingen in de groep onvoldoende of in het geheel niet kan worden geboden, dan is voor de Willem-Alexanderschool de grens bereikt waardoor het niet meer mogelijk is kwalitatief goed onderwijs te bieden aan de (zorg)leerlingen in de groep. De grootste beperkende factor zal hierbij zijn dat er vaak al in 3-groepige combinaties wordt gewerkt.

4. Gebrek aan opnamecapaciteit

In het verlengde van de onder punt 3 beschreven situaties, is de school niet in staat een leerling met een specifieke onderwijs(zorg)behoefte op te nemen, vanwege de zwaarte en het aantal zorgleerlingen dat al in een bepaalde groep voorkomt. Per aanmelding zal de afweging moeten plaatsvinden of er voldoende zorgruimte aanwezig is.

5. Samenstelling van de groep: groeps grootte, combinatiegroep

In het verlengde van de onder punt 3 en 4 beschreven situaties is de school niet in staat een leerling met een specifieke onderwijs(zorg)behoefte op te nemen, vanwege het aantal leerlingen dat in een bepaalde groep voorkomt of in een combinatiegroep. Per aanmelding zal de afweging moeten plaatsvinden of er voldoende zorgruimte en ondersteuning voor de desbetreffende leerling aanwezig is.

In het geval van daadwerkelijke grensoverschrijding van de zorg zal de Willem-Alexanderschool in het kader van Passend onderwijs per kind een gericht schooladvies geven met eventueel een passend zorgarrangement. Men zal zich hierbij in eerste instantie richten tot andere scholen binnen de schoolvereniging VPCBO en het samenwerkingsverband Passend Onderwijs.

6. Conclusies en ambities

In de basismanier van werken biedt de Willem-Alexanderschool passend onderwijs. Met de zekerheid van de grenzen aan de mogelijkheden, is het team bereid veel te leren, aan te passen en te ontwikkelen om de kinderen die aan onze zorg kunnen worden toevertrouwd, zo goed mogelijk te begeleiden.

Het team heeft zich de afgelopen jaren voorbereid op passend onderwijs. Deze voorbereidingen komen ook op dit moment het geboden onderwijs ten goede.

De ambities van het team liggen op het gebied van het doorontwikkelen van opbrengstgericht werken, het bieden van vrijheid binnen structuur en in te zetten op een zo breed mogelijke ontwikkeling van de kinderen, vooral in het aanbod van de niet-zaakvakken.

Bijlage t.b.v. Actualiseren SOP:

0.	Basisondersteuning	Inzet in fte School: Willem-Alexander Groepen: 4 groepen, 5.6 fte.			
	Aanvullende bekostiging vanuit afdeling	Aantal lln	Bedrag school	formatie	Inzet
1.	Rechtstreeks vanuit afdeling €88,58 per ll. Ten behoeve van uitbreiding basis- ondersteuning (hs 3 SOP)	84	€7706,04	nvt	1 lln met OPP, zonder arrangement.
	Extra- Ondersteuning				
2.	(Overgangs-maatregel) Rugzakjes cluster 3/ 4 (zie overzicht blz. 26)	1	€6000,00	nvt	
3.	(Overgangs-maatregel) Kentalis (zie overzicht blz. 26)	1	nvt	nvt	-
4.	Arrangement CAT	-	-	-	-
5.	Deelname HBG-groep	1	nvt	nvt	Manifesto VPCBO
6.	Deelname Sova- training	-	nvt	nvt	SoVa MWD
7.	Deelname sbo (lln die laatste 5 jaar zijn verwezen): € 4000,- per ll.	2	€8.000	nvt	nvt
8.	Deelname so Laatste 5 jr verwezen nu nog natura	-	nvt	nvt	nvt
9.	AWBZ-compensatie	-	Nvt	Nvt	nvt

Bijlage: kwaliteitsondersteuning: planmatig opbrengstgericht- en handelingsgericht werken

---

De kwaliteitsondersteuning van C.B.S Willem-Alexander wordt vormgegeven door planmatig opbrengstgericht- en handelingsgericht te werken. In dit document wordt deze planmatige wijze beschreven.

Opbrengst gericht werken (OGW) is het systematisch en doelgericht werken met de beschikbare data om de talenten van kinderen maximaal te benutten door:

- te werken aan doelen, die vastgesteld worden op basis van verzamelde gegevens;
- die gegevens te interpreteren (wat heeft dit kind nodig);
- op basis van die gegevens doelen te stellen (wat is voor dit kind een logische vervolgstap?);
- activiteiten te selecteren op basis van de doelen;
- na de afgesproken periode evalueren en nieuwe doelen stellen.

Opbrengst gericht werken heeft betrekking op meerdere niveaus: schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau. Opbrengstgericht werken is dus werken aan de hand van een cyclus en wordt op C.B.S Willem-Alexander bewerkstelligt door de cyclus van handelingsgericht werken te volgen.

Handelingsgericht werken (HGW) is een planmatige en cyclische werkwijze met als doeleinden:

- Het kwaliteit van onderwijs en begeleiding van alle leerlingen te verbeteren;
- adaptief onderwijs en doeltreffende leerlingbegeleiding concreet te maken;
- als schoolteam effectief om te gaan met verschillen.

Binnen handelingsgericht werken worden zeven uitgangspunten toegepast:

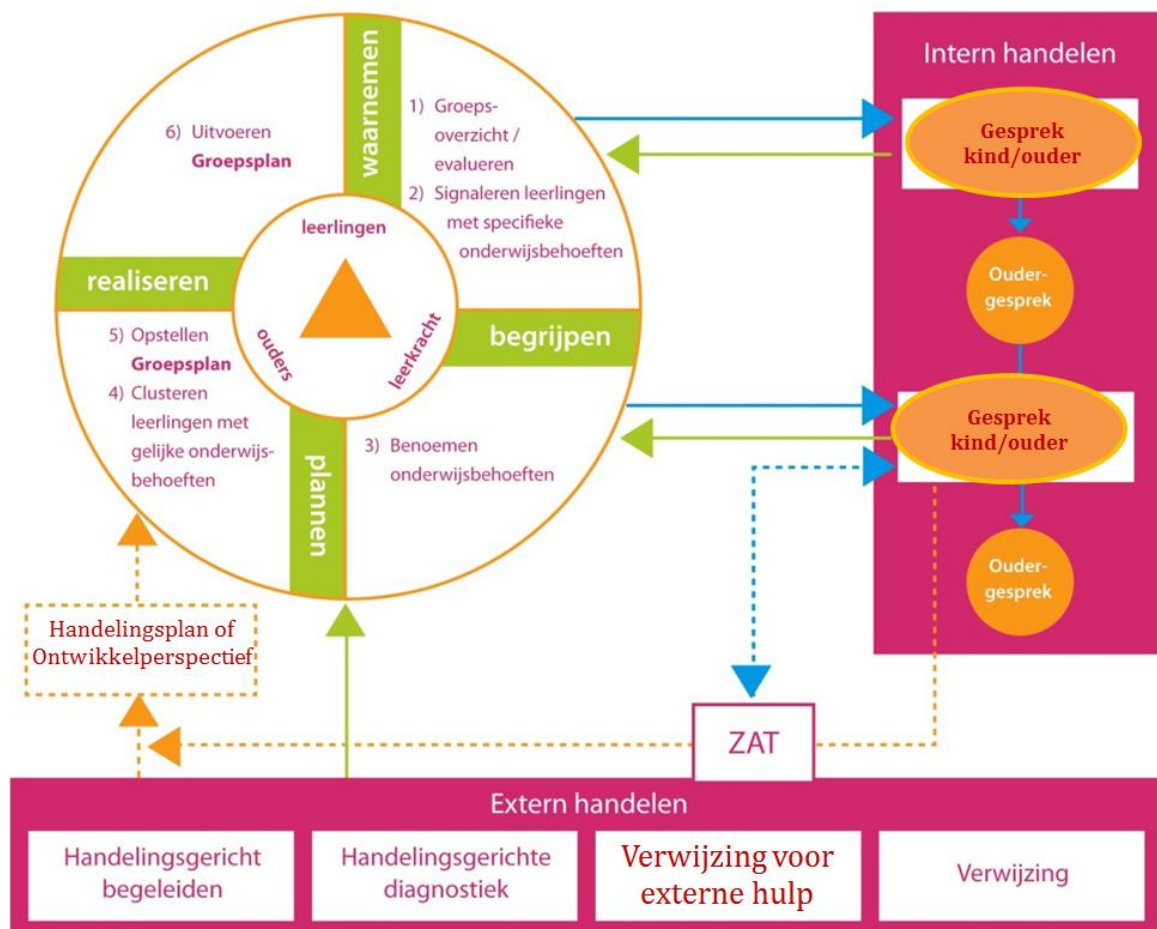
1. De onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal.
2. Afstemming en wisselwerking: hoe goed is de omgeving afgestemd op wat dit kind nodig heeft?
3. De leerkracht doet ertoe!
4. Positieve aspecten van het kind, leerkracht, groep, school en ouders staan centraal.
5. Samenwerking tussen leerkrachten, leerlingen, ouders, interne en externe begeleiders.
6. Doelgericht werken binnen een cyclus van planmatig handelen.
7. De werkwijze is systematisch, volgens een vaste structuur en transparant.

In schooljaar 2013-2014 worden het eerste, vijfde en zevende uitgangspunt van handelingsgericht werken behandeld. Hierbij worden het groepsoverzicht en groepsplan herzien en geïmplementeerd binnen de cyclus van handelingsgericht werken. Tevens wordt een traject aangegaan met 'Samen binden' voor partnerschap met ouders. In schooljaar 2014-2015 worden de derde en vijfde uitgangspunt behandeld. Het schooljaar wordt gestart met vertelgesprekken waarin leerkracht en ouder als samenwerkingspartner nadenken over de onderwijsbehoeften van de leerling. Ouders en leerkrachten van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften hebben elke zes weken een voortgangsgesprek. Als VPCBO wordt gewerkt aan een bovenschools ondersteuningsteam waarin interne en externe begeleiders in kaart worden gebracht en toegevoegd kunnen worden aan het eigen ondersteuningsteam van de school. Tijdens studiedagen wordt ingezet op de cruciale rol van de leerkracht middels kernreflectie en kernkwadranten. In schooljaar 2015-2016 wordt duidelijk dat het zesde uitgangspunt staat. De Willem-Alexander werkt doelgericht binnen een vaste cyclus van planmatig handelen binnen handelingsgericht werken, waar ook de gesprekkencyclus met onder andere groepsbezoeken en collegiale consultaties een vaste plek hebben gekregen. Ook het tweede

uitgangspunt krijgt in dit schooljaar steeds meer vorm binnen thematisch werken, portfolio leren, kindgesprekken en ondernemerschap. De leerkracht neemt hierbij een steeds meer coachende rol in. De cyclus van handelingsgericht werken wordt geconcretiseerd in de 1-zorgroute welke duidelijke maakt wie wat doet, wanneer, hoe en waarom (zie afbeelding).

Deze route heeft de volgende onderdelen:

- Voor alle leerlingen: de HGW-cyclus op groepsniveau. De leerkracht verzamelt gegevens in een groepsoverzicht en benoemt de onderwijsbehoeften van de leerlingen in de eigen groep. Op basis hiervan stelt zij een groepsplan op. In elke cyclus vindt een groepsbespreking plaats.
- Voor de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben: de HGW-cyclus op individueel niveau. Deze leerlingen kunnen in een leerlingbespreking besproken worden (intern handelen) om vervolgens, indien nodig, het ondersteuningsteam in te schakelen of de leerling te verwijzen voor andere externe hulp en/of een schoolwisseling (extern handelen).

I

- A. In de planning van elk schooljaar wordt de cyclus van handelingsgericht werken opgenomen.
- Aan het begin van het schooljaar zijn de groepsoverzichten, groepsplannen, handelingsplannen en ontwikkelperspectieven van de nieuwe groepen klaar.
  - Rond de vierde week van het nieuwe schooljaar eerste groeps- en leerlingbesprekingen. Gemaakte groepsplannen worden bijgesteld.
  - In november tweede groeps- en leerlingbesprekingen. Gemaakte groepsplannen worden bijgesteld n.a.v. evaluatie van methodegebonden toetsen en observaties in de groep.
  - In februari derde groeps- en leerlingbesprekingen. De groepsplannen, handelingsplannen en ontwikkelingsperspectieven worden geëvalueerd en afgerond. N.a.v. de methodegebonden toetsen, de toetsen van het leerlingvolgsysteem, observaties en gesprekken met ouders en leerlingen worden nieuwe plannen of perspectieven opgesteld.

- In april vierde groeps- en leerlingbesprekingen. Gemaakte groepsplannen worden bijgesteld n.a.v. evaluatie van methodegebonden toetsen.
- In juni laatste groeps- en leerlingbesprekingen. De groepsplannen, handelingsplannen en ontwikkelingsperspectieven worden geëvalueerd en afgerond. N.a.v. de methodegebonden toetsen, de toetsen van het leerlingvolgsysteem, observaties en gesprekken met ouders en leerlingen worden nieuwe plannen of perspectieven opgesteld. Deze plannen lopen door in het nieuwe schooljaar.

Een uitwerking van de cyclus in het schooljaar 2015-2016 is te vinden in het document 'planning HGW 15-16 (zie bijlage)

- B. Aan het begin van het schooljaar is er voor iedere groep een groepsoverzicht volgens vastgesteld format 'groepsoverzicht' (zie bijlage) waarin per leerling, binnen de eerste twee fases van de cyclus, de volgende punten worden beschreven:

Fase 1: waarnemen/signaleren

- toetsen (toetsscores, analyses en conclusies)
- gegevens uit observaties en gesprekken (protectieve en belemmerende factoren)

Fase 2: begrijpen/analyseren

- algemene onderwijsbehoeften (handreiking)
- specifieke onderwijsbehoeften (voor die leerlingen die extra begeleiding nodig hebben op een bepaald gebied).

Het groepsoverzicht heeft als doel alle leerlingen en hun onderwijsbehoeften in kaart te brengen. Op basis van het groepsoverzicht worden de groepsplannen geschreven. Het groepsoverzicht wordt minimaal twee keer per jaar (februari en juni) bijgesteld. De intern begeleider begeleidt dit proces.

- C. De leerkrachten stellen groepsplannen op van hun eigen groep volgens opgesteld format 'groepsplan' (zie bijlage). In iedere groep wordt (in ieder geval) gewerkt met groepsplannen op het gebied van geletterdheid en gecijferdheid (groep 1-2) of rekenen, spelling, lezen (groep 3-8).

Een groepsplan is een organisatiemiddel om tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen in een groep. De groepsplannen beschrijven meer dan alleen de afstemming in verschillen tussen leerlingen op gebied van instructiebehoefte. In het groepsplan worden per subgroep of cluster, binnen de derde fase van de cyclus, de volgende punten beschreven:

Fase 3: plannen

- Doel (wat wil ik bereiken)
- Inhoud (wat bied ik aan om de doelen te bereiken)
- Aanpak/methodiek/leerkrachtgedrag (hoe bied ik de leerstof aan)
- Organisatie (wanneer/waar/hoelang)
- Evaluatie ((wanneer) zijn de doelen behaald?)

Elk half jaar worden aan de hand van de streefdoelen van de school voor de vakgebieden groepsnormen geformuleerd die worden onderverdeeld in subgroepnormen. De leerkracht neemt de groepsnormen en subgroepnormen op in het groepsplan. Deze doelen worden in teamverband opgesteld. Elk half jaar worden de schoolnormen geëvalueerd en bijgesteld. Het groepsplan wordt twee keer per jaar nieuw opgesteld (januari en juni) en twee keer per jaar bijgesteld (november en april). De intern begeleider begeleidt dit proces.

Na het opstellen van het groepsplan volgt fase 4: de realisatie van de groepsplannen

- D. De effecten van de manier van handelen op de opbrengsten worden op vastgestelde tijdstippen en volgens gemaakte afspraken uitgevoerd. De niet methodegebonden toetsen worden op school- groeps- en individueel niveau geanalyseerd. De methodegebonden toetsen en observaties worden op groeps- en individueel niveau geanalyseerd.

- Analyse op schoolniveau: de directeur en intern begeleider maken twee keer per jaar trendanalyses van de opbrengsten van niet-methodegebonden toetsen. De opbrengsten worden in teamverband besproken.
- Analyse op groepsniveau: naar aanleiding van de analyse op schoolniveau maken de groepsleerkrachten een analyse op groepsniveau, welke tijdens de groepsbespreking wordt besproken met de intern begeleider.
- Analyse op leerlingniveau: uit de groepsregistratie van de leerkrachten blijkt dat er voldoende analyses van de methodegebonden resultaten worden gemaakt. Hieruit worden aantoonbare conclusies getrokken t.b.v. de afstemming van het onderwijsaanbod aan individuele of groepen leerlingen.

Op basis van de analyse op school-, groep- en leerlingniveau, en de conclusies en aanpassingen die daaruit voortvloeien, worden nieuwe groepsplannen, handelingsplannen en ontwikkelingsperspectieven opgesteld.

- E. Er vinden vier keer per jaar groepsbesprekingen plaats aan de hand van het voorbereidingsformulier groepsbespreking. De groepsbesprekingen vinden plaats op de ochtend. Na de groepsbespreking vindt 's middags een nabespreking plaats met het hele team. Elke leerkracht deelt de bijzonderheden van de groepsbesprekingen. Daarnaast worden op dinsdagen collegiale leerlingconsultatie ingepland als onderdeel van de vergadering. Leerlingen kunnen aangemeld worden met het aanmeldformulier. Het stappenplan beschrijft de werkwijze van de leerlingconsultatie en de verslaglegging wordt weergegeven in het daarvoor bestemde formulier. Zie bijlagen voor genoemde formulieren. Mocht er na de groeps- en leerlingbesprekingen nog sprake zijn bij handelingsverlegenheid dan wordt, na overleg en toestemming van ouders, contact opgenomen met externe deskundigen of wordt de leerling aangemeld bij de CAT. De in dit traject te nemen stappen staan nader omschreven in de schoolgids van de school.

De hierboven beschreven manier van werken maakt onderdeel uit van het Schoolondersteuningsprofiel in het kader van Passend Onderwijs. Het schoolondersteuningsprofiel wordt ieder jaar in het team besproken en aangepast aan kengetallen en resultaten van evaluatie. Een specificatie van het groepsplan, handelingsplan en ontwikkelingsperspectief wordt hieronder besproken.

Groepsplan (GP)

Het groepsplan is een organisatiemiddel om tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van kinderen in een groep. Alle leerlingen worden opgenomen in het groepsplan. In het groepsplan worden preventief en proactief maatregelen genomen voor kinderen die extra instructie, begeleiding of uitdaging nodig hebben. Het groepsplan is doelgericht, met verwachtingen ten aanzien van alle leerlingen, om te komen tot betere resultaten. Het groepsplan beschrijft welke aanpak en interventies de leerkracht uitvoert om de doelen te bereiken en is van toepassing op alle leerlingen in de groep. Een groepsplan is dynamisch van opzet, een bijstelling op basis van observaties en tussentijdse methodegebonden toetsen is mogelijk.

Het groepsplan onderscheidt drie differentiatie-groepen die geformeerd worden op basis van het groepsoverzicht waarin gegevens uit het LVS, de methodegebonden toetsen, observaties door de leerkracht en de onderwijsbehoeften van de leerling benoemd staan:

- Instructiegevoelige leerlingen: deze leerlingen kunnen zich met de basisinstructie van de leerkracht, de begeleide oefening en de zelfstandige verwerking doorgaans goed ontwikkelen. Het zijn de leerlingen die bij toetsing op niveau scoren.
- Instructie afhankelijke leerlingen: deze leerlingen hebben meer tijd nodig en zijn afhankelijk van verlengde instructie en begeleiding door de leerkracht om hun ontwikkeling goed te

laten verlopen. Deze leerlingen hebben een duidelijke, gestructureerde lijn, afgestemd op hun eigen mogelijkheden nodig. Het zijn leerlingen die op de toetsen onder niveau scoren.

- Instructie onafhankelijke leerlingen: deze leerlingen hebben vaak aan een verkorte instructie genoeg om zelfstandig aan het werk te kunnen gaan. Het zijn vlotte leerlingen die zich (zeer) goed ontwikkelen en op de toetsen boven niveau scoren. Bij deze leerlingen is het van belang hen voldoende uit te dagen en activiteiten aan te bieden op een hoger niveau.

De leerkracht stelt het groepsplan op, is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het groepsplan en blijft verantwoordelijk voor/behoudt de regie over het onderwijs aan de groep. De intern begeleider begeleidt dit proces. Het groepsplan heeft een plaats in de groepsbespreking en wordt vier keer per jaar geëvalueerd en bijgesteld.

Handelingsplan (HP)

Indien tijdens de evaluatie of de tussentijdse observaties blijkt dat een leerling de doelen uit het groepsplan niet behaalt en baat heeft bij een periode intensieve begeleiding, dan kan er voor die leerling een individueel handelingsplan (HP) opgesteld worden. In een HP wordt beschreven hoe gedurende een bepaalde periode met een leerling apart speciale vaardigheden worden geoefend. Het kan gaan om leerproblemen, maar ook om werkhoudingsproblemen of gedragsproblemen. Voordat de leerkracht overgaat tot een HP, zal zij eerst in gesprek gaan met de intern begeleider en de ouders van de leerling. Naar aanleiding van de gesprekken zal de leerkracht een individueel handelingsplan opstellen, deze na het opstellen met de ouders bespreken en na goedkeuring door hen laten ondertekenen. In het handelingsplan staan de volgende onderdelen beschreven:

- A. algemene gegevens: naam leerling, leerkracht(en) en opsteller, groep, vakgebied, datum.
- B. nauwkeurige probleembeschrijving: de beginsituatie
- C. ondersteuningsteam
- D. het concrete doel: SMART geformuleerd; pedagogisch/didactisch en eventuele tussendoelen
- E. de manier van werken: inhouden (activiteiten en materialen) en organisatie
- F. duur van de hulpperiode
- G. evaluatie

Na het evalueren van het handelingsplan worden de resultaten besproken met de ouders.

Als het handelingsplan voldoende geholpen heeft dan is er geen vervolg-handelingsplan meer nodig. Heeft het handelingsplan niet voldoende geholpen of is het probleem te groot voor één handelingsplan, dan wordt er een vervolg-handelingsplan geschreven door de leerkracht. Het geëvalueerde handelingsplan en het nieuwe handelingsplan worden beide door ouders ondertekend.

De leerkracht stelt het handelingsplan op en is verantwoordelijk voor de uitvoering ervan. De intern begeleider begeleidt dit proces. Het handelingsplan heeft een plaats in de groeps- en leerlingbespreking en wordt indien nodig aangepast.

C.B.S Willem-Alexander steekt in op groepsgericht onderwijs. Vanuit het onderwijs aan de groep vindt intensivering of aanpassing van het aanbod plaats. C.B.S Willem-Alexander zet in op Opbrengricht werken (OGW) en Handelingsgericht werken (HGW) door in te zetten op de groepsplannen. Door gericht te observeren en analyseren, beter zicht te krijgen op de onderwijsbehoeften van leerlingen en het steeds scherper opstellen van het groepsplan, is het ons streven om leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften effectief te clusteren en zoveel mogelijk op te nemen in het groepsplan. Het aantal individuele handelingsplannen kan hierdoor afnemen. Immers, het doel van Opbrengricht werken en Handelingsgericht werken is vaststellen welke leerlingen extra begeleiding of ondersteuning nodig hebben, bepalen welke doelen voor deze leerlingen gesteld kunnen worden en welke ondersteuning en begeleiding ze daarvoor nodig hebben, regelmatig de resultaten meten en de ondersteuning waar nodig bijsturen. Het handelingsplan is hiervoor slechts een middel.

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

C.B.S Willem-Alexander steekt in op groepsgericht onderwijs. Vanuit het onderwijs aan de groep vindt intensivering van het aanbod plaats door verlengde instructie, meer leertijd en extra verwerkingstijd. Dit is de groep instructie afhankelijke leerlingen in het groepsplan. C.B.S Willem-Alexander stelt dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften de meeste vooruitgang boeken als zij zo lang mogelijk bij de basisgroep gehouden worden, zo nodig aangevuld met geïntensiverde instructie en begeleiding. Zeker naarmate kinderen jonger zijn en de problematiek complexer, is het moeilijker om met zekerheid te voorspellen waar de ontwikkelingsmogelijkheden liggen. Wij vinden het daarom belangrijk om de leerling zo lang mogelijk bij het reguliere aanbod te houden en niet op jonge leeftijd te gaan afwijken van het reguliere programma. Pas als herhaalde intensivering voor een leerling onvoldoende resultaat heeft, en de leerling niet meer profiteert van de aanpak en begeleiding binnen het groepsplan, zullen we dispensereren, oftewel keuzes maken binnen de leerdoelen en de leerstof bijstellen.

Een ontwikkelingsperspectief is verplicht voor alle leerlingen die extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband krijgen. Binnen zes weken na inschrijving van een leerling, die extra ondersteuning uit het samenwerkingsverband krijgt, moet de school het OPP vaststellen. Daarnaast zijn er ook leerlingen die binnen de basisondersteuning vallen, maar voor wie een OPP nodig, maar dus niet verplicht, is. Als school hebben wij de vrije keuze om binnen de basisondersteuning toch voor enkele kinderen een OPP op te stellen als dat gezien de leer- en of gedragsontwikkeling wenselijk is. De verplichting om een handelingsplan op te stellen komt door het OPP te vervallen. C.B.S Willem-Alexander stelt binnen de basisondersteuning een OPP op voor leerlingen die voor één of meerdere vakgebieden op hun eigen niveau op de leerlijn werken. Bijvoorbeeld voor een leerling met een leerachterstand van minimaal één jaar op één of meerdere kernvakken. Of een leerling waarvan verwacht wordt dat hij maximaal het eindniveau van groep 6 of 7 zal halen en zal uitstromen naar Praktijkonderwijs-LWOO. Bij voorkeur wordt een OPP niet eerder opgesteld dan groep 6. Een OPP kan wel eerder opgesteld worden, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een doublure of wanneer dit om andere redenen wenselijk is. Bij het opstellen van het OPP wordt nagegaan hoe de aansluiting met het groepsplan zoveel mogelijk kan blijven plaatsvinden.

De leerkracht en/of intern begeleider gaat bij het opstellen van het OPP in gesprek met de ouders, maar ook met de leerling. De leerlingen met een OPP zijn ook zoveel mogelijk aanwezig bij de evaluatiegesprekken. Door regelmatig gesprekken te voeren, wordt de leerling actief betrokken bij zijn leerontwikkeling. Bovendien kan de leerling ook zelf relevante informatie geven. De leerkracht en intern begeleider krijgen hiermee tevens feedback van de leerling over welke aanpak wel of niet werkt. Door te benadrukken wat de leerling al wel kan en succeservaringen te bespreken, zal het zelfvertrouwen van de leerling (weer) groeien en ontstaat er weer perspectief. Door samen doelen te formuleren en een aanpak te bedenken, zal tevens de motivatie van de leerling vergroten.

Het OPP wordt door de intern begeleider, in overleg met de leerkracht, ouders, leerling en eventueel het (multidisciplinair) ondersteuningsteam opgesteld. Samen met de leerkracht werkt de intern begeleider het OPP uit binnen de afspraken van de ondersteuningsstructuur in de school en het samenwerkingsverband passend onderwijs. De leerkracht is de uitvoerder van het OPP en blijft verantwoordelijk voor/behoudt de regie over het onderwijs aan deze leerling. De leerkracht en intern begeleider bespreken het OPP tijdens de groeps- en leerlingbesprekingen. De leerkracht evalueert, eventueel samen met de intern begeleider, twee keer per jaar het OPP met ouders.

Een OPP bestaat uit drie onderdelen:

1. Het ontwikkelingsdeel; de factoren die de ontwikkeling en het leren belemmeren en bevorderen, de leerontwikkeling op basis van de behaalde toetsresultaten, de verwachte uitstroombestemming van de leerling, de geplande vaardigheidsgroei en inhoudelijke doelen worden beschreven.

2. Het planningsdeel; het geplande uitstroomniveau per leergebied wordt beschreven evenals het aanbod en de te bieden ondersteuning en begeleiding om de gestelde doelen te bereiken.
3. Het evaluatiedeel; beschreven aan de hand van de behaalde vaardigheidsscores.

De geplande vaardigheidsgroei wordt als een bandbreedte aangegeven en niet als één specifieke vaardigheidsscore. Bij een geplande vaardigheidsgroei tussen een bandbreedte van 33 en 38 weet de leerkracht dat, wanneer de leerling op het volgende toetsmoment een vaardigheidsscore van 34 behaalt, deze binnen de marge ligt en dat de intensiteit van het onderwijsaanbod dus bij een leerling past. Bij een vaardigheidsscore van 31 kijkt de leerkracht of hij het onderwijsaanbod aan moet passen.

Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief levert veel op. Het geeft de leerkracht onderwijsinhoudelijk inzicht in wat op grond van de gegevens van een leerling mag worden verwacht. De wijze waarop ontwikkelingsperspectieven worden vastgesteld komt zowel voort uit uitgangspunten van 'Handelingsgericht werken' (HGW) als 'Opbrengstgericht werken' (OGW).